

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobkyně: X., narozená dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2021, č. j.: OAM-865/ZA-ZA11-K03-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2021, č. j.: OAM-865/ZA-ZA11-K03-2019, jímž jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že nebylo postupováno v souladu s právními předpisy, nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci s ohledem na okolnosti konkrétního případu, nebyly zjištěny všechny rozhodné okolnosti, nebylo přihlédnuto ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, zejm. nebylo přihlédnuto k okolnostem svědčícím ve prospěch žalobkyně, rozhodnutí postrádá řádné odůvodnění, ba je nepřezkoumatelné, splňuje podmínky pro udělení azylu a hrozí jí též vážná újma. Odůvodněnost jejích obav z návratu je podložena zprávami o situaci LGBT osob v Nigérii. Obává se pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině charakterizované sexuální orientací, takové osoby jsou v Nigérii pronásledovány a mohou být trestně stíhány, zákon o zákazu sňatků mezi osobami stejného pohlaví je represivní vůči LGBT osobám, veřejnost nahlíží na sexuální menšiny negativně, mohou se setkat s násilím, a to i ze strany rodinných příslušníků, v případě davového násilí nikdo nebývá pohnán k zodpovědnosti, LGBT osoby musí podstupovat praktiky pro rituální očistu, všechny formy činnosti hájící práva LGBT jsou nezákonné, převážnou část porušování lidských práv vůči LGBT osobám se dopouštějí státní aktéři, ochranu ze strany státu ale nelze očekávat, naopak dochází k obtěžování a zatýkání obětí, žalovaný ze zpráv selektivně vybírá informace, které svědčí jeho závěrům o absenci hrozby pronásledování, ze zpráv o zemi původu je zjevné, že jí hrozí pronásledování, žalovaný nedostatečně zohlednil její výpověď i zprávy o zemi původu. Byla pronásledována, k incidentu došlo jen jednou, protože sexuální orientaci skrývala, fyzickému násilí se vyhnula jen díky X., zásadní je přitom riziko hrozící jí do budoucna, k útoku vůči LGBT osobám může dojít i ve vyspělých zemích, ale ty se mohou obrátit s žádostí o pomoc na stát, což v Nigérii nelze, nemožnost projevat veřejně sexuální orientaci je pronásledováním, nelze očekávat, že žalobkyně bude ve vlasti homosexualitu skrývat, v zemi původu již byla pronásledována, což je indikátor pronásledování i do budoucna, soukromá osoba také může být původcem pronásledování, chybí-li státní ochrana, v Nigérii se ochrany před jednáním soukromých osob z důvodu sexuální orientace domoci nelze. Podání žádosti o mezinárodní ochranu až v okamžiku ohrožení pobytového statusu není účelové, v jejím případě to nevylučuje existenci azylově relevantních důvodů. Možnost vnitřně přesídlit po ní vyžaduje celoživotní skrývání sexuální orientace, což po ní nelze požadovat. Hrozí jí taktéž vážná újma dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, policie ji před takovým chováním soukromých osob neochrání, žalovaný nedostatečně posoudil skutečné nebezpečí vážné újmy, které jí hrozí.
3. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí je zákonné i přezkoumatelné, byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, žalovaný se zabýval všemi okolnostmi sdělenými žalobkyní, opatřil si potřebné dostatečné, objektivní a aktuální podklady, žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu účelově, den před vypršením platnosti výjezdního příkazu, v Nigérii jsou méně tabuizované projevy ženské homosexuality, potíže X. představovaly ojedinělý incident, jednalo se spíše o předsudky společnosti než o pronásledování, se státními orgány potíže neměla, v zemi nedochází k systematické kontrole příslušníků sexuálních menšin, nevyskytly se příkazy k zatčení Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

pro homosexualitu, k podávání žalob takřka nedochází, žalobkyně se může přestěhovat na jiné místo, např. do X., aby předešla obtěžování soukromými osobami, což je vysvětleno na s. 12 rozhodnutí, ve městě je homosexualita dekriminlizována, nebývá tam využíván ani zákon o zákazu sňatku mezi osobami stejného pohlaví, žalobkyni ve vlasti nehrozí ani skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, což je podrobně odůvodněno na s. 16 až 18 napadeného rozhodnutí, rozhodnutí je přezkoumatelné a žalobkyně nebyla dotčena na právech. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 3. 10. 2019 uvedla, že je nigerijské národnosti, mluví X., nehlásí se k žádnému náboženství, věří v dobro lidí, narodila se jako X., ale teď již X. není, nemá politické přesvědčení, o politiku se nezajímá, pouze jednou šla k volbám, je svobodná a bezdětná, vlast naposledy opustila v X., v České republice měla povolení k pobytu X., o mezinárodní ochranu dosud nežádala, od loňského roku podstupuje X.; o mezinárodní ochranu žádá, protože jí byl v X. ukončen pobyt X., policie jí řekla, že X., což není pravda, do Nigérie se nemůže vrátit, jelikož je tam v ohrožení, v rodině ji jeden X., má též X., poté odjela do České republiky, X., nemůže se do vlasti vrátit.
6. Během pohovoru vedeného dne 3. 10. 2019 žalobkyně dále uvedla, že do České republiky přijela v X., roku X. se vrátila do vlasti, aby X., roku X. si tam jela pro X., v X. bydlela u X., s X., nemá dobré vztahy, rodina žila na vesnici, roku X. se odstěhovala X., v té době potíže neměla, ty nastaly až potom, když začala X., v Nigérii jsou homosexuální vztahy tabu, od lidí docházelo ke slovním útokům, při poslední návštěvě země původu jim X., šlo o jediný incident, na jiné místo se přestěhovat nemohla, měla strach, lidé ze sousedství ji hledají, kdyby se vrátila, odvezli by ji k X., incident se stal v X., na policii by se obrátit nemohla, má strach, někteří lidé byli zatčeni, není povoleno být lesba nebo gay, když vás zatknou půjdete do vězení a rozhoduje se o trestu, bojí se, aby ji ve vlasti neuvídel někdo z komunity ze sousedství, o azyl nepožádala dříve, jelikož měla platný pobytový titul, nemá X., s X. nyní není v kontaktu, aktuální lékařské zprávy nemá, raději by X. v České republice.
7. Během doplňujícího pohovoru vedeného dne 15. 10. 2020 žalobkyně sdělila, že se obává návratu do vlasti kvůli své homosexualitě, roku X. vycestovala X., roku X. se na dva až tři měsíce vrátila, aby X., v X. se vrátila do vlasti a byla tam až do X., chtěla X., tehdy se stala ta příhoda, roku X. bydlela X., přijela k X., ten rok potíže neměla, roku X. také bydlela u X. ve X., je lesba, když jí bylo X., svou sexuální orientaci si uvědomila ke konci střední školy, X., okolí si toho nevšimlo, nikomu se nesvěřila, ve vlasti nelze říci nahlas, že je člověk lesba, když X., po návratu z České republiky roku X. je X., událost se stala čtvrtý týden po návratu do vlasti, předchází tři týdny žádné potíže neměla, šlo o ojedinělý incident, lidé jim nadávali jen při této události, v Nigérii je v pořádku, pokud spolu žijí dvě ženy v jedné místnosti, nikdo nepředpokládá, že jsou lesby, nikdo nemohl vědět, jaký je jejich vztah, není to jako v České republice, aby se lidé líbali na ulici, při incidentu X., na Velikonoce X. byla s X. v České republice a X. jí volala, během incidentu X., k incidentu i k návštěvě vlasti došlo roku X., předtím se zmýlila, v České republice má X., od roku X. je zde i X., s X. nesdílí společnou domácnost, v případě návratu se bojí lidí ze sousedství i zatčení policií, jinde by se usadit nemohla, neboť tam nikoho nemá, X., vrátila by se na

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

starou adresu a tam by ji jistě našla policie, má rovněž X. a ve vlasti by těžko sháněla X., důležité je pro ni X.

8. Ve správním spisu jsou obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně Informace Human Rights Watch, Nigérie 2020, zpráva Kanadské rady pro imigraci a uprchlíky, únor 2019, Situace sexuálních a genderových menšin v Nigérii (2014 – 2018), informace Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020, Nigérie, Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2019, Informace OAMP, Nigérie, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 3. 7. 2020, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 29. 5. 2020 a zpráva BFA, Nigérie, Postavení příslušníků sexuálních menšin ze dne 15. 9. 2020.
9. Dne 5. 1. 2021 se žalobkyně mohla seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěla se s nimi seznámit ani se k nim vyjádřit, tvrdila, že je jí vše jasné, nechce se dívat, nechtěla navrhnout doplnění podkladů ani uvést ještě nějaké skutečnosti či nové informace.
10. Dne 1. 2. 2021 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.
13. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
14. Podle ust. § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
15. Podle ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
16. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

17. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
18. Podle ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.*
19. Podle ust. čl. 10 odst. 1 písm. d) poslední alinea směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) *v závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu sexuální orientace. Sexuální orientaci nelze chápat tak, že by zahrnovala akty považované podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity.*
20. Podle ust. čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice *při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněnou obavu z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje.*
21. Žalobkyně se obávala návratu do vlasti především kvůli své sexuální orientaci, v zemi původu měla X., roku X. (uváděla též rok X.) měla při návštěvě Nigérie incident, X.
22. Žalovaný si opatřil zprávy o zemi původu, které se z velké části týkaly právě situace sexuálních menšin v Nigérii.
23. Podle zprávy Kanadské rady pro imigraci a uprchlíky, únor 2019, Situace sexuálních a genderových menšin v Nigérii (2014 – 2018) jsou sexuální aktivity mezi osobami stejného pohlaví trestným činem, podle úpravy platné v jižních částech federace hrozí za homosexuální styk trest odnětí svobody až na 14 let, zakázaný styk je vykládán jako anální penetrace, osoby převážně obviněné na základě tohoto ustanovení jsou muži, trestní úprava v severních republikách stanoví za homosexuální styk trest odnětí svobody až 14 let, výslovně je uveden pohlavní styk proti přírodnímu řádu s jakoukoliv ženou, v severních částech země platí též tradiční islámské právo, které stanovuje za homosexualitu kruté a nelidské tresty; v zemi je od roku 2014 účinný zákon o (zákazu) sňatku mezi osobami stejného pohlaví (dále jen „SSMPA“), zákon pod trestem odnětí svobody v délce 14 let zakazuje sňatek osob stejného pohlaví a soužití sexuálních partnerů stejného pohlaví ve společné domácnosti, pod trestem odnětí svobody v délce 10 let pak veřejný projev milostného vztahu mezi osobami stejného pohlaví a zakládání, provozování či podporu homosexuálních klubů, spolků a organizací, SSMPA je nigerijskou společností

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

z velké části podporován, dle průzkumu jde o 90 % dospělých Nigerijců, zákon byl využíván k zásahům proti sexuálním menšinám, od účinnosti zákona se zvýšil počet zatčených homosexuálních osob a ochránci práv LGBT osob se začali skrývat, nejtvrďší zásahy probíhaly v severních částech země; nigerijská společnost neschvaluje sexuální menšiny, je na ně nazíráno negativně a čelí stigmatizaci, homofobie je v zemi zakořeněná ve všech oblastech života, sexuální menšiny mají potíže se získáním zaměstnání a bydlení, mohou být propuštěny ze zaměstnání nebo vystěhovány z pronajaté nemovitosti, zdravotní služby jsou zpravidla pro LGBT osoby dostupné, někdy může dojít k diskriminaci, rodinní příslušníci LGBT osob jejich příslušnost neakceptují a chovají se k nim nepřátelsky, mohou je vystavit tzv. nápravné terapii, v očích společnosti jsou stigmatizováni i rodinní příslušníci LGBT osob, osoby LGBT se k sexuálním menšinám nehlásí a skrývají svou sexuální identitu, islámské i křesťanské náboženské skupiny jsou k homosexualitě odmítavé, nejviditelnější sexuální menšinou v zemi jsou homosexuální muži, lesbické ženy se ze strachu vyhýbají kontaktům s jinými členy LGBT komunity, existuje společenský tlak, aby se ženy vdaly a měly děti, LGBT osoby pak mnohdy zakládaly i heterosexuální vztahy, patriarchální charakter společnosti vede k tomu, že ženám, na rozdíl od mužů, bývá často dovolováno, aby byly bisexuální, na bisexuální ženy je nazíráno méně negativně; postoj společnosti vůči sexuálním menšinám se postupně zlepšuje, nadále jsou ale diskriminovány a stigmatizovány, někdy dochází k davovému násilí, aniž by byl někdo pohnán k odpovědnosti, v severních částech země dochází k útokům domobraneckých skupin vůči sexuálním menšinám, příslušníci komunity též LGBT osoby svlékali donaha a vodili je na veřejnosti, případně je zbili, na sociálních sítích docházelo k oklamání osob LGBT a následnému vydírání, LGBT osoby byly často podrobovány i tzv. praktikám pro rituální očistu s cílem je „vyléčit“ z homosexuality, praktiky zahrnovaly širší škálu možných úkonů od modliteb přes bití po chození na veřejnosti nahý, lesbické ženy bývají podrobovány „léčebnému sexu“ za účelem změny sexuální orientace a nuceným sňatkům; média podporují zákon SSMPA a sexuální menšiny vykresluje negativně, v některých případech zveřejní sexuální orientaci konkrétního jedince; policie provádí razie na místech setkání příslušníků sexuálních menšin a zatýká je často, zatykače nebývají vydávány, zatčení na základě zákona SSMPA jsou prováděna za účelem vydírání, vydírání policisty je běžné, zatčení příslušníci sexuálních menšin jsou později propuštěni na tzv. kauci (po zaplacení úplatku policistům), úplatek zpravidla zaplatí rodinní příslušníci, bránit se lze i prostřednictvím bezplatné právní pomoci, avšak takové LGBT osoby budou odhaleny v médiích, budou jim hrozit davové útoky a praktiky pro sexuální očistu, policisté na LGBT osoby vyvíjí nátlak, někdy chtějí i další jména a adresy, sexuální menšiny se z obav před vydíráním chovají autocenzurně, LGBT osoby nebývají zatčeny často, jelikož žijí v utajení, kvůli údajnému „provozování“ homosexuality bývají lidé souzeni, nebývají však odsouzeni k odnětí svobody, soudě dle konkrétních incidentů jsou zatýkáni převážně muži, ženy bývají zatýkány výrazněji méně, jejich podíl však rozhodně není zanedbatelný, útoky, lynčování a veřejné ostouzení LGBT osob bývají častější než jejich trestní stíhání, v období od roku 2014 do roku 2018 bylo LGBT organizacemi zaznamenáno 800 případů porušení lidských práv z důvodu skutečné či domnělé sexuální orientace včetně tří zabití; státní ochrana není pro příslušníky sexuálních menšin dostupná, homosexuální aktivity jsou v zemi nezákonné, přijatá legislativa neměla žádný reálný pozitivní dopad na sexuální menšiny, LGBT osoby nepodávají oznámení u státních orgánů kvůli strachu z represí a odhalení sexuální identity, případná oznámení nejsou vyšetřována, ochranná opatření nejsou účinná, při podání oznámení je s příslušníky

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

sexuálních menšin zacházeno policií velmi diskriminačně a někdy dojde k jejich zadržení, rozdíly mezi severní a jižní částí země v tomto ohledu neexistují, Národní komise pro lidská práva nedokáže účinně chránit práva sexuálních menšin, neboť stejnopohlavní vztahy jsou v zemi nezákonné, vyhledání ochrany u LGBT osob závisí na jejich ekonomickém a sociálním kapitálu; jediné služby pro LGBT osoby poskytují nevládní organizace, organizace podporující a hájící sexuální menšiny v zemi existují, svou činnost nemohou provozovat jako LGBT organizace, ale jen pod krytím hájení lidských práv a osvěty stran HIV, organizací je v zemi 10 až 15, mají k dispozici pro bono právníky, podpůrné služby jsou dostupné jen v městských oblastech, kvůli islámské legislativě je nebezpečné působit na severu země, poskytované služby zahrnují mj. sexuální zdraví, soudní řízení a psychosociální podporu, služby jsou dostupnější pro muže, neboť osvěta ohledně HIV, která je oficiálním účelem organizací, je zaměřená na homosexuální muže, organizace nejsou obecně známe, nemusí o nich vědět ani velmi vzdělaní lidé, potíže organizací souvisely s bezpečností a financemi, svou činnost musí provozovat tajně, organizace čelily policejním razíím, při nichž byly odneseny jejich dokumenty, v zemi existovaly útulky pro LGBT osoby, ale jen s velmi nízkou kapacitou, potýkaly se též s bezpečnostními a finančními potížemi, útulky byly určeny především pro aktivisty a ochránce práv, útulky pro lesbické ženy nebyly k dispozici, jedna organizace provozovala telefonickou linku důvěry pro LGBT osoby, ale ne 24 hodin denně; sexuální menšiny nemohou žít otevřeně na celém území Nigérie, ve velkých městech existuje vůči sexuálním menšinám určitá tolerance, tato města jsou mj. X., ve velkých městech jsou sexuální menšiny většinou v bezpečí, přesto dochází k jejich napadání a diskriminaci, panuje zde určitá otevřenost vůči LGBT osobám, hlavně v X., ani zde však nelze žít otevřeně jako sexuální menšina, ani v městských oblastech nejsou LGBT čtvrti, v X. je několik málo barů pro LGBT osoby, otevřeně však takto zaměřené být nemohou, sexuální menšiny se setkávají v soukromí, LGBT osoby začnou mít potíže, je-li jejich orientace odhalena, rodina, přátelé a pronajímatelé je vyhodí ze svých obydlí, odhalené LGBT osoby žijící ve velkých městech se nemohou vrátit do místa původu, protože informace o sexuální orientaci by se tam donesla; horší zacházení s LGBT osobami je v severních oblastech (mj. kvůli islámskému právu), jinak je obecně jejich situace horší na venkově, v konzervativních oblastech a v místech s vyšší mírou chudoby a nedostatkem vzdělání, ve venkovských lokalitách měla diskriminace LGBT osob více charakter fyzického násilí, ve městech spíše vydírání a ekonomického násilí, bohatí či vzdělaní příslušníci sexuálních menšin na tom byli lépe, protože se mohou přes překážky včetně vydírání přenést s pomocí úplatků.

24. Podle zprávy BFA, Nigérie, Postavení příslušníků sexuálních menšin ze dne 15. 9. 2020 stejnopohlavní vztahy jsou chápány jako ohrožení patriarchátu, ohledně sexuality panuje tabu, podpora SSMPA je mezi obyvatelstvem vysoká, byť drasticky poklesla, stále více osob je schopno akceptovat homosexuálního člena rodiny, práh násilí je v zemi nízký, přes jistou liberalizaci převládá v médiích negativní zpravodajství o LGBT osobách, sexuální menšiny stejnopohlavní vztahy tají, často vstupují do heterosexuálních manželství, podávání žalob proti sexuálním menšinám (včetně těch dle zákona SSMPA) je vzácné, ještě vzácnější je odsouzení, diskriminační zákony jsou platformou pro šikanu, ohrožování a vydírání státními i nestátními aktéry, žaloby se podávají především za účelem vydírání, sítě organizací věnující se LGBT osobám existují především ve velkých městech, i přes SSMPA nevládní organizace působí v zemi a je jim vyplácena finanční podpora, systematické pronásledování či kontrola LGBT osob ze strany státu neexistuje, příkazy k zatčení se nevyskytly, policejní akce jsou náhodné či reakcí na oznámení, většinu porušování práv Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

LGBT osob konají nestátní aktéři, státní ochranu nelze využít, ženská homosexualita je menší tabu, ženy jsou méně ohroženy zatčením a porušením práv, mají ale slabší síť a mohou být znásilněny, některé ženy vězní rodiny, jiné jsou nuceny k absolvování „terapií“, společné bydlení osob stejného pohlaví není problém, z finančních důvodů jde o obvyklý jev, v některých velkých městech mohou žít příslušníci LGBT svobodněji a dostane se jim větší podpory, výhodou měst je anonymita, zásadní ohledně rizika porušování práv je socioekonomický status, státní ochrana není funkční, někdy jsou oběti obtěžovány či zatýkány, osoby zadržené policií ví komu zavolat o pomoc, zásadní podpora je zaplacení „kauce“, dostane-li se případ soudu, pomohou nevládní organizace, z bezprostřední rizikové situace se lze dostat vnitřním přesídlením, s tím pomohou nevládní organizace, v některých městech jsou zřízeny nouzové byty, prohlásit se před rodinou za homosexuála může být riskantní, hrozí uvěznění, násilí či odeslání na „konverzní terapii“; ze strany státu (policie) i nestátních aktérů dochází k pronásledování mužů sexuálně se stýkajících s muži (dále též „MSM“) a žen sexuálně se stýkajících se ženami (dále též „WSW“), počet incidentů je těžké zjistit, počet neověřených případů je vysoký, jedna nevládní organizace uvádí počet incidentů od prosince 2018 do listopadu 2019 celkem 406, roku 2019 byl vykázan nárůst vydírání, násilí ze strany skupin osob a svévolných zadržení, policie cíleně postupuje hlavně proti nižším sociálním vrstvám, ženy jsou postihovány výrazně méně, příčinou je však pomalé sbližování neověřených údajů ke skutečnosti; k systematickému pronásledování sexuálních menšin nedochází, policie reaguje na oznámení, příkazy k zatčení nejsou vydávány a neexistuje ani žádná koordinovaná databáze; společnost je vůči LGBT osobám nepřátelská, pronásledování vychází především ze společnosti a dochází k homofobním incidentům, jde mj. o vyhrožování, zesměšňování, vydírání, obtěžování, fyzické útoky (někdy se smrtelnými následky), ponižující zacházení a propouštění, někdy jsou nuceni opustit byt, podle některých zdrojů se počet fyzických útoků snížil, narostlo naopak obtěžování a vydírání, pachatelé též předstírali příslušnost k sexuálním menšinám, aby LGBT osoby přilákali a zaútočili na ně, státní ochranu nelze očekávat; problémem byly svévolné zadržení i vydírání ze strany policie, vzhledem ke korupci je však snadné být z policejní vazby propuštěn, téměř nikdy nedojde k odsouzení, policie se snaží, aby se o zadržení dozvěděla nevládní organizace kvůli zaplacení kauce, k zadržení osob stačilo pouhé podezření na homosexualitu, kontrolovány jsou mobilní telefony a sociální média LGBT osob, příslušníci sexuálních menšin jsou objekty svévolného stalkingu v sociálních médiích, chatovací stránky a sociální média se využívají k vypátrání těchto osob s cílem finančního vydírání (ze strany policie i soukromých osob), policisté používají na seznamovacích aplikacích falešné účty, účelem zadržení je finanční obohacení, po zaplacení je člověk propuštěn, jinak může dojít k násilí, porušení práv policií nejsou hlášena, k vydírání policií došlo v mnoha případech, za účelem vydírání pronikají různí lidé na stránky komunity, např. lesbická žena si dohodne schůzku, na kterou přijde muž a začne ji vydírat, vyhrožováno je i tím, že bude sexuální orientace oznámena též zaměstnavateli, což by mělo za následek propuštění ze zaměstnání, v některých případech LGBT osoby zůstávaly ve vazbě dlouho, jen minimum LGBT osob se veřejně hlásí k sexuální orientaci, většina incidentů se týkala MSM; homosexuální ženy zažívají v patriarchální Nigérii dva druhy stigmatizace, jako ženy i jako WSW, větší ohrožení představují nestátní aktéři, mužská homosexualita je tabuizována více, ženská se akceptuje spíše, MSM jsou nápadnější, policie má větší tendence zadržet je, po zavedení SSMPA k zadržení žen téměř nedošlo, zato jsou WSW často znásilňovány, čas od času znásilnění organizují i jejich rodiny, dochází

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

k nuceným sňatkům, zavírání či posílání na „konverzní terapii“, prohlásí-li se žena za homosexuální, může dojít k násilí spíše ze strany rodiny, WSW jsou vyloučeny z všeobecného hnutí za práva žen, jsou proto zranitelnější, SSMPA je využíván k přečinům proti WSW, dochází u nich k násilí fyzickému (vraždy, tělesná újma, znásilnění, sexuální delikty) i psychickému (vyhrožování, obtěžování, svévolné omezování svobody), vydírání a sexuální obtěžování někdy vychází od rodiny a přátel, stejně tak znásilnění s cílem „vyléčení“, některé WSW jsou násilně provdány, na pracovišti dochází k diskriminaci, sítě WSW jsou slabší; nápadné vystupování a chování (např. nekonformní zevnějšek) byl rizikový faktor především pro MSM, lidé nechtějí vidět projevy oddanosti a něžnosti mezi MSM na veřejnosti, na veřejné ulici nelze potkat ani heterosexuální páry, které by se líbaly, i mezi muži je na druhou stranu běžné veřejně ukazovat oddanost a přátelství držením se za ruce, MSM i WSW vstupují do manželství, aby utajili skutečnou sexuální orientaci, někdy sňatek vzájemně uzavře WSW s MSM, kvůli nápadnému chování a vystupování mohou být postiženy i ženy, i když méně než muži, společné bydlení osob stejného pohlaví není problém, z finančních důvodů nejde o nic neobvyklého; více než polovina incidentů (166 z 330) byla hlášena v X., příčinou může být aktivnější LGBT scéna, hustší síť pomoci i široce známé informace o linkách pomoci, jeden ze spolkových států, konkrétně X., dekriminlizoval homosexualitu a nevyužívá ani SSMPA, v některých oblastech na severu země byla homosexualita tradičně tiše akceptována, větší možnost projevovat veřejně homosexualitu se však změnila s přijetím islámského práva; X. a částečně též X. byli lidé svobodnější a existují zde větší komunity sexuálních menšin, ve venkovských oblastech byla situace horší, sousedé mají větší přehled, ve městě je více anonymity, k větší toleranci mohou vést vlivy kultury a historie (na specifických územích např. na jihovýchodě země jsou historicky známé vztahy mezi ženami), rozdíly v ohrožení jsou i ve městech, důležité jsou socioekonomické faktory, v částech X., kde žijí majetné vrstvy, mohou žít LGBT osoby beze strachu, ve slumech a předměstích je tomu jinak; rozhodující faktor ohledně potíží LGBT osob je socioekonomický status, s rostoucími financemi, vzděláním a zapojením do sítě riziko klesá, vzdělaní lidé mají i lepší povědomí o svých právech, osoby s nižším socioekonomickým statutem jsou hlavní rizikovou skupinou; pomoc ze strany státu nefunguje, násilí vůči LGBT osobám se nevyšetřuje, jsou obavy z oznámení incidentů policii, naopak oběť může být policií obtěžována či zadržena, možností je obrátit se na Národní komisi pro lidská práva, jejíž činnost je vnímána pozitivněji; nevládní organizace shromažďují údaje o porušování lidských práv LGBT osob, některé provozují telefonní linky, kam lze zavolat o pomoc, organizace mají dost prostředků na zaplacení kauce, konkrétní nevládní organizace zabývající se WSW provozuje telefonní linku, která je široce známá, jakmile se do řízení s LGBT osobami zapojí obhájce, obtěžování policií obvykle končí, někteří zadrženi nedostali možnost někomu zavolat, osoby zadržené policií zpravidla vědí, komu mohou zavolat, poskytovaná podpora spočívá hlavně v zaplacení „kauce“, existují organizace a obhájci zabývající se právní pomocí pro mj. LGBT osoby, dochází k ní při zaplacení „kauce“ policii v případě zadržení, dostane-li se případ před soud, zasáhnou ohledně právní pomoci nevládní organizace; LGBT osoby, které si mohou dovolit přestěhování, mohou uniknout pronásledování či obtěžování v určitém městě, na národní úrovni neexistují žádné příkazy k zadržení, ve městě je více anonymity, v případě zadržení je přestěhování potřebné, někdy stačí změnit okrsek či obvod, MSM jsou velice mobilní, snaží se získat útočiště uvnitř komunity, i WSW mají zařízení, kde se mohou ubytovat ženy s bezprostředním rizikem ohrožení, nevládní organizace poskytují při přestěhování podporu, některé provozují ve městech tzv. bezpečné domy (byty) jako

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

nouzová útočiště; odhalit svou sexuální orientaci před rodinou bylo riskantní, rodina může LGBT osobu zapudit, zapírat a přestat ji podporovat, může ji též donutit k absolvování „konverzní terapie“, to se týká i WSW, může dojít ke střetům včetně násilí, vyhnání z domu, umístění do nápravných náboženských zařízení, zavření do vězení, akceptace rodinou je i u WSW řídká, roku 2015 uvedlo 87 % obyvatel, že homosexuální člen rodiny nebude akceptován, roku 2019 se jednalo o 60 %, častěji než dříve rodina nereaguje a minimálně vůči homosexuálnímu členu rodiny nepoužívá násilí, je-li odlišná sexuální orientace rodinou akceptována, je snazší se vyhnout zneužívání a protiprávnímu jednání (především vydírání).

25. Podle Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 29. 5. 2020 je situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti stejná jako u ostatních navrátilců, předchozí pobyt v zahraničí nigerijské státní orgány nezajímá, případně je možno se přemístit do jiné části země, Nigérie není schopna kontrolovat usídlování svých občanů, chybí jí centrální evidence, není problém získat novou identitu (na základě čestného prohlášení), nigerijský občan je po dlouhodobém pobytu v zahraničí považován za velmi úspěšného, pobyt v zahraničí je vnímán jako prestižní záležitost.
26. Podle informace Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020, Nigérie, Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2019 ústava zaručuje stejná práva mužům i ženám, ženy ale zažívaly značnou ekonomickou diskriminaci, zákon nevyžaduje stejnou odměnu za práci stejné hodnoty ani absenci diskriminace z důvodu pohlaví při přijímání do zaměstnání.
27. Soud se nejprve zabýval možným pronásledováním žalobkyně dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Jednou z taxativně uvedených charakteristik, pro niž může být pronásledování azylově relevantní, je i příslušnost k sociální skupině. Žalobkyně se obávala pronásledování kvůli své sexuální orientaci. Sexuální orientace mezi sociální skupiny nepochybně patří, neboť na ni společnost ve většině zemí nahlíží jako na charakteristiku, která je relevantním rozlišujícím kritériem a je relativně nezměnitelná. S tím souzní ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), který již v první právní větě k rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j.: 2 Azs 66/2006 – 52, publ. pod č. 1066/2007 Sb. NSS, sdělil: *„Sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.“* Jak vyplynulo ze shromážděných zpráv, nigerijská společnost LGBT osoby rozlišuje a nahlíží na ně obecně velmi negativně.
28. Dále bylo třeba zjistit, zda žalobkyně může ve vlasti kvůli své sexuální orientaci pociťovat důvodné obavy z pronásledování.
29. Odůvodněnost obav z pronásledování se zjišťuje na základě testu přiměřené pravděpodobnosti, zároveň se posuzuje stav do budoucna (v případě návratu žadatele do vlasti). Přiměřenou pravděpodobnost charakterizoval NSS v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j.: 2 Azs 71/2006 – 82: *„Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard „nade vší*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

pochybnost“ v trestních věcech]], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek brozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.“ Pravděpodobnost nežádoucího následku (pronásledování) tudíž zdaleka nemusí dosahovat 50 %.

30. Pronásledováním se potom rozumí závažné porušení lidských práv i opatření působící psychický nátlak. Psychický nátlak definoval NSS ve výše citovaném rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j.: 2 Azs 66/2006 – 52: „(...) legální pojem „psychického nátlaku“ je z hlediska vyžadované intenzity negativních reakcí okolí, aby jej bylo možno za takový považovat, nutno poměřovat dalšími v § 2 odst. 6 [dnes § 2 odst. 4, pozn. soudu] zákona o azylu výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii ústrků, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tyto ústrky ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematickosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených ústrků musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci.“ Pronásledováním mohou být i jednání, která uvedené intenzity dosahují až ve svém souběhu (tzv. pronásledování na kumulativním základě), sama o sobě nikoliv (k pronásledování na kumulativním základě srov. rozsudky NSS ze dne 22. 5. 2009, č. j.: 5 Azs 7/2009 – 98, a ze dne 30. 9. 2008, č. j.: 5 Azs 66/2008 – 70).
 31. Původcem pronásledování mohou být státní aktéři, ale též soukromé osoby, neposkytují-li státní orgány před jejich chováním dostatečnou ochranu. Ze zpráv o zemi původu je zjevné, že v případě útoku soukromých osob proti LGBT osobám se státní ochrany domoci nelze. V případě žalobkyně je nezbytné za potenciální původce pronásledování považovat i soukromé osoby.
 32. Pronásledování žalobkyně v zemi původu by nasvědčovalo, že homosexualita a projevy s ní bezprostředně spjaté jsou trestným činem (za pohlavní styk osob téhož pohlaví (stejně jako za společné soužití sexuálních partnerů téhož pohlaví) hrozí trest odnětí svobody 14 let, v severních částech země pod vlivem islámského práva i nelidské a kruté tresty), roku 2014 byl přijat SSMPA represivní vůči LGBT osobám, pod trestem odnětí svobody v délce 10 let je zakázán veřejný projev milostného vztahu mezi osobami stejného pohlaví, SSMPA má v nigerijské společnosti velkou podporu, homofobie je u obyvatel silně zakořeněna, LGBT osoby se potýkaly s diskriminací mj. v oblasti zaměstnání a bydlení, nepřátelsky se k nim chovali i rodinní příslušníci, kteří je mohli vystavit tzv. nápravné terapii, LGBT osoby se ke své orientaci nehlásí a skrývají svou identitu, lesby se ze strachu vyhýbají kontaktům se členy LGBT komunity, s ohledem na společenský tlak uzavírají homosexuální a heterosexuální vztahy, někdy dochází k davovému násilí bez následného pohnání k odpovědnosti, na sociálních sítích bývaly LGBT osoby oklamány a docházelo k jejich následnému vydírání, často docházelo k podrobování praktikám pro rituální očistu s cílem změny jejich sexuální orientace (praktiky zahrnovaly mj. bití, nucenou nahotu na veřejnosti a podrobení „léčebnému sexu“ i nucené sňatky), média jsou vůči LGBT osobám negativně vymezena a dochází k informování o sexuální orientaci konkrétních jedinců, policie LGBT osoby zatýká často a provádí razie v místech jejich
- Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

četnějšího výskytu, na zatčení je vyvíjen nátlak a jsou policií vydírání, státní ochrana není dostupná, oznámení nejsou podávána ze strachu z represí, organizace působící ve prospěch LGBT nesmí v zemi oficiálně působit, neoficiální aktivity jsou především pro muže a existence organizací nebyla známá ani mnoha vzdělaným lidem, útulky pro lesby nebyly k dispozici, potíže LGBT osob začínou, je-li jejich orientace odhalena, lesby mají slabší podpůrné sítě, k zadržení stačilo pouhé podezření na homosexualitu, kontrolovány jsou mobilní telefony a sociální média LGBT osob, jen málo osob v Nigérii se otevřeně hlásí k menšinové sexuální orientaci, lesby bývají znásilňovány, někdy i za součinnosti rodiny, lesby jsou vyloučeny z všeobecného hnutí za práva žen, kvůli nápadnému chování a vystupování mohou být postiženy i ženy, akceptace rodinou je řídká i u leseb, ženy v zemi obecně zažívají značnou ekonomickou diskriminaci, není vyžadována stejná odměna za stejnou práci a diskriminace není zakázána ani při přijímání do zaměstnání.

33. Naopak riziko pronásledování z důvodu sexuální orientace v zemi původu je obecně i v případě žalobkyně snižováno tím, že dle právní úpravy v jižních státech je zakázaný styk vykládán jako anální penetrace, muži tak zásadně převažují jako osoby obviněné, zdravotní služby jsou pro LGBT osoby dostupné, jen někdy dojde k diskriminaci, nejviditelnější sexuální menšinou jsou homosexuální muži, patriarchální charakter společnosti vede k méně negativnímu nazírání na bisexuální ženy než muže, ženám je často dovolováno, aby byly bisexuální, postoj společnosti k sexuálním menšinám se postupně zlepšuje, zatykače nebývají vydávány, k zatčení nedochází za účelem odsouzení, leč obohacení policistů, zatčení příslušníci jsou později propuštěni na tzv. kauci (fakticky za úplatek), LGBT osoby nebývají zatčeny často (důvodem je ale život v utajení), kvůli údajnému „provozování“ homosexuality nebývají lidé odsouzeni, zatýkáni jsou převážně muži, ženy výrazně méně, v období let 2014 až 2018 bylo LGBT organizacemi ve dvousetmilionové Nigérii zaznamenáno 800 případů porušení lidských práv kvůli skutečné či domnělé sexuální orientaci včetně tří zabití, v zemi existují nevládní organizace, které působí ve městech a poskytují LGBT osobám pomoc (včetně právní a psychosociální), ač tak činí neoficiálně, pod rouškou obecného hájení lidských práv a boje proti HIV, organizací je v zemi 10 až 15, útulky pro LGBT osoby v zemi existovaly, ale jen s velmi omezenou kapacitou, jedna organizace provozovala i telefonickou linku důvěry, ve velkých městech existuje vůči sexuálním menšinám určitá tolerance, většinou jsou v nich v bezpečí, panuje vůči nim určitá otevřenost, hlavně v X. funguje několik málo barů zaměřených na LGBT osoby, byť neoficiálně, bohatí či vzdělaní příslušníci sexuálních menšin se mohli lépe vyhnout projevům diskriminace, ač i za pomoci úplatků, v poslední době silně poklesla podpora SSMPA mezi obyvatelstvem, stále více lidí je ochotno akceptovat homosexuálního člena rodiny, i v médiích dochází k určité liberalizaci, byť o LGBT osobách je stále informováno negativně, nevládním organizacím, jež se fakticky (neoficiálně) zabývají pomocí sexuálním menšinám, je vyplácena finanční podpora, systematické pronásledování ani kontrola LGBT osob ze strany státu neexistuje, společné bydlení osob stejného pohlaví není problém, jde o obvyklý jev, ve městech je výhodou anonymita, zadržené osoby ví, komu zavolat o pomoc, dostal-li by se případ k soudu, pomohou nevládní organizace, které pomohou i s vnitřním přesídlením, jímž se lze vyhnout bezprostředním rizikovým situacím, policie cílí především na nižší sociální vrstvy, v zemi neexistuje žádná koordinovaná databáze osob, dle některých zdrojů se snížil počet fyzických útoků, téměř nikdy nedojde k odsouzení, policie se snaží o zadržení informovat nevládní organizace s vidinou zaplacení „kauce“, homosexuální muži jsou nápadnější, nekonformní zevnějšek je rizikový především pro ně, na ulici nelze potkat ani
- Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

heterosexuální páry, které by se líbaly, i mezi muži je běžné veřejně ukazovat oddanost a přátelství držením se za ruce, v X. je aktivnější LGBT scéna, hustší síť pomoci i široce známé informace o linkách pomoci, X., coby spolkový stát, dekriminalizoval homosexualitu a nevyužívá ani SSMPA, v částech X., kde žijí majetné vrstvy, mohou žít LGBT osoby beze strachu, rozhodující faktor ohledně potíží LGBT osob je socioekonomický status, s rostoucími financemi, vzděláním a zapojením do sítě riziko klesá, vzdělaní lidé mají i lepší povědomí o svých právech, organizace mají dost prostředků na zaplacení kauce, konkrétní nevládní organizace zabývající se právy leseb provozuje telefonní linku, která je široce známá, existují organizace a obhájci zabývající se právní pomocí pro mj. LGBT osoby, LGBT osoby, které si mohou dovolit přestěhování, mohou uniknout pronásledování či obtěžování v určitém městě, někdy stačí změnit okrsek či obvod, i lesby mají zařízení, kde se mohou ubytovat ženy s bezprostředním rizikem ohrožení, Nigérie není schopna kontrolovat usídlování svých občanů, chybí centrální evidence, získat novou identitu není problém, pobyt v zahraničí je v zemi prestižní záležitost, osoba je po dlouhodobém pobytu v zahraničí považována za velmi úspěšnou.

34. Je tedy zjevné, že situace LGBT osob je v Nigérii velice složitá, závažnější represe zpravidla hrozí od nestátních aktérů, nicméně před jejich jednáním se nelze domoci vnitrostátní ochrany, neboť státní orgány, konkrétně policie, proti LGBT osobám vystupují, byť konečným cílem je majetkové obohacení policistů, nikoliv dosažení odsouzení. LGBT osoby v Nigérii nepochybně čelí též stálému psychickému tlaku. Na druhou stranu novější ze zpráv reflektuje určitý pozitivní trend ve vnímání LGBT osob v zemi ze strany společnosti. Případ žalobkyně bylo třeba posoudit individuálně. Situace leseb je v Nigérii obecně podstatně příznivější, než tomu bývá u LGBT osob mužského pohlaví, policejní orgány se na ně tolik nezaměřují, patriarchální charakter společnosti vede k menšímu pohoršení z lesbické orientace. Žalobkyně je X. a dle všeho relativně lépe situovaná (krom X. o uvedeném svědčí i bezproblémové X.), přitom na střední až vyšší vrstvy společnosti jsou represe vůči LGBT osobám zaměřeny výrazně méně a zároveň se socioekonomickým statusem vzrůstají efektivní možnosti, jak se represím vyhnout, resp. bránit. V zemi je možné využít pomoci nevládních organizací fakticky se zaměřujících na LGBT osoby včetně pomoci psychosociální, právní i se zaplacením tzv. „kauce“ v případě zadržení, žalobkyně má coby lesba přístup k těmto organizacím složitější, přesto jde ve městech o pomoc dostupnou, jedna z nevládních organizací zřídila pro lesby telefonní linku, jež je široce známá.
35. Situace LGBT osob není v Nigérii všude stejná, lepší je ve velkých městech (a to i pro lesby i přes obecně slabší podpůrné sítě), zejm. X. je v tomto ohledu bezpečnějším místem než zbytek země, represivní právní úprava vůči LGBT osobám tam byla v zásadě suspendována, LGBT scéna je tu aktivnější a fungovaly zde i (neoficiálně) bary zaměřené na sexuální menšiny. U žalobkyně nevyšly najevo žádné skutečnosti, jež by jí bránily v přestěhování na jiné místo, ať už kvůli přání žít v tolerantnější oblasti nebo možnosti úniku v případě potřeby. Žalobkyně nemá s X. potíže, byla se schopna X., po incidentu, o němž v azylovém řízení hovořila, se velmi rychle přemístila do X., krom toho je X., což je v zemi původu X., neměla by proto mít zásadní socioekonomické potíže, a to ani přes diskriminaci žen na pracovním trhu. S přemístěním (zvláště v případě akutních potíží) jí mohou pomoci nevládní organizace, někdy v určitém městě stačí změnit okrsek či obvod, vzhledem k neexistenci centrálních databází a možnosti změny identity v zásadě na základě čestného prohlášení by akutní potíže po přestěhování ustaly. Přestože může dojít i k velice závažným incidentům z důvodu sexuální orientace (velmi zřídka i smrtelným), zpravidla Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

není následek fatální, který by již nebylo možné řešit bez vzniku zásadního, resp. nenapravitelného či jen těžko napravitelného traumatu (obecně vydírání policisty směřující k zaplacení kauce, averze ze strany obyvatel a rodiny, i některé „lehčí“ praktiky pro rituální očistu); následné přestěhování pak dalšímu pokračování či gradaci akutních útoků efektivně zabrání.

36. V případě žalobkyně nelze zcela vyloučit, že dojde k represím kvůli její sexuální orientaci, po návratu do vlasti takové riziko existuje, soud však neseznal naplnění standardu přiměřené pravděpodobnosti, hrozba jejího pronásledování natolik pravděpodobná nebude. I v zemích Evropské unie panuje v některých segmentech společnosti averze vůči LGBT osobám, rozhodně však není natolik systémová jako v Nigérii a především se lze obrátit na státní orgány o pomoc minimálně v případě kriminálního jednání motivovaného sexuální orientací. Počet zaznamenaných incidentů v Nigérii, dvousetmilionové zemi činil za čtyři roky 800, i přes předpokládanou značnou míru latence (ve velkých městech je situace zmapována lépe), nelze mít riziko za natolik intenzivní, aby bylo pronásledování přiměřeně pravděpodobné, LGBT osoby nebývají dle zpráv zatčeny často (byť s ohledem na to, že jejich sexuální orientace není potenciálním původcem pronásledování známa), tím méně lesby a lépe socioekonomicky situovaní. Riziko pronásledování nestátními aktéry klesá v anonymních a relativně tolerantnějších městech. V poslední době seznal náhled na LGBT osoby určité zlepšení, dle některých údajů se závažnost a míra represe vůči LGBT osobám v Nigérii přeceňuje. Žalobkyně bude moci ve vlasti pravděpodobně žít, aniž by čelila represím dosahujícím intenzity pronásledování, s ohledem na netoleranci společnosti vůči LGBT osobám na ni patrně bude vyvíjen neustálý psychický nátlak, který však ani na kumulativním základě (ve spojení např. s policejním a legislativním brojením proti osobám s menšinovou sexuální orientací) nebude svou závažností typově srovnatelný s ohrožením života či svobody (srov. výše citovaný rozsudek NSS ze dne 5. 10. 2006, č. j.: 2 Azs 66/2006 – 52).
37. K pobytové historii ve vlasti, která může sloužit jako pomocné kritérium predikce pronásledování do budoucna, je třeba uvést, že žalobkyně v zemi původu dlouhá léta žádné potíže neměla, a to ani poté, co se identifikovala jako LGBT osoba a rozvíjela X. Až po dočasném návratu do vlasti došlo k ojedinělému incidentu, když byla X. Incident, k němuž došlo, byl nepochybně krajně nepříjemný a mohl vzbuzovat obavy, soud jej však nevnímá jako natolik závažný, aby mohl být označen za pronásledování. Jednotlivé, byť vcelku intenzivní, ústrky, jimž se blížil konflikt popsany žalobkyní, nemohou představovat psychický nátlak na azylově relevantní úrovni (srov. výše citovanou pasáž rozsudku NSS ze dne 5. 10. 2006, č. j.: 2 Azs 66/2006 – 52). Žalobkyně tudíž ve vlasti dosud pronásledování nečelila, resp. nesdělila nic, co by o tom svědčilo.
38. Existence a míra represe hrozící žalobkyni po návratu do vlasti se z velké části odvíjí od toho, zda její sexuální orientace vejde ve známost potenciálním původcům pronásledování. Přitom žadatel o mezinárodní ochranu nesmí být povinen svou sexuální orientaci skrývat, aby se vyhnul pronásledování. K danému závěru došel i NSS ve své judikatuře, v níž dále odkazuje na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), srov. rozsudky NSS ze dne 28. 5. 2019, č. j.: 4 Azs 35/2019 – 69, a ze dne 18. 2. 2022, č. j.: 5 Azs 82/2021 – 30. Samotný SDEU v rozsudku ze dne 7. 11. 2013 ve spojení věci C-199/12 až C-201/12 (X, Y a Z proti Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel) uvedl: *„Kromě těchto aktů považovaných podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné, nic ve znění uvedeného čl. 10 odst. 1 písm. d) nenaznačuje, že by zákonodárce Unie*
- Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

zamýšlel vyloučit některé další druhy jednání nebo projevů souvisejících se sexuální orientací z oblasti působnosti tohoto ustanovení. Článek 10 odst. 1 písm. d) směrnice [tj. kvalifikační směrnice, pozn. soudu] tedy nijak neomezuje postoje, které příslušníci určité společenské vrstvy mohou přijmout ve vztahu ke své identitě nebo ke svému chování, až již spadají pod pojem „sexuální orientace“ pro účely tohoto ustanovení, či nikoli. (...) V tomto ohledu je nutné konstatovat, že žádat příslušníky společenské vrstvy sdílející stejnou sexuální orientaci, aby tuto orientaci skrývali, je v rozporu se samotným uznáním charakteristiky, která je natolik zásadní pro identitu, že dané osoby nemají být nuceny, aby se jí zřekly. Nelze tedy očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu skrývat svou homosexualitu, aby se vyhnul pronásledování. (...) Z toho vyplývá, že žadateli by mělo být přiznáno postavení uprchlíka podle článku 13 směrnice, pokud se prokáže, že by jej po návratu do země původu jeho homosexualita vystavila reálnému riziku pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice. Ke skutečnosti, že by mohl zabránit riziku tím, že by si při projevování sexuální orientace počínal s větší zdrženlivostí než heterosexuál, nelze v této souvislosti přihlížet.“

39. Při posuzování okolnosti, zda jsou obavy žalobkyně z pronásledování důvodné, tudíž nelze přihlížet k možnosti vyhnout se aktům pronásledování skrýváním své sexuální orientace či zdrženlivostí při jejím projevování. Na druhou stranu projevy sexuální orientace představují určitou specifickou kategorii, která je i v zemích Evropské unie do značné míry tabuizována, konkrétní projevy mohou vzbuzovat veřejné pohoršení či podléhat morálním odsudkům, ba právní regulaci se stanovením sankcí za její porušení. Ostatně jde o jedinou charakteristiku, u níž kvalifikační směrnice v čl. 10 výslovně uvádí, že ochraně nepodléhají akty, jež jsou považovány za trestné dle vnitrostátních právních předpisů členských států. Zahrnou-li se pod „akty považované za trestné“ ve smyslu kvalifikační směrnice též přestupky, lze nalézt i v českém právu spoustu omezení konkrétních sexuálních projevů; pokud nikoliv, je možné odkázat alespoň na trestný čin výtržnictví (§ 358 českého trestního zákoníku), pod nějž by byly podřaditelné různé explicitní sexuální aktivity konané veřejně (byť zcela konsensuálně zletilými a svéprávnými osobami bez trvalých zdravotních následků). I extrémnější politické či náboženské projevy mohou být kvalifikovány jako výtržnost, ale u sexuální orientace mohou být právně postiženy i veřejné projevy, které jsou v soukromí zcela běžné. Otázkou je, nakolik musí být daný moralizující pohled zákonodárce přísnější, aby už se nejednalo o projevy charakteru aktů považovaných za trestné (v členských státech). Vodítkem může být, co již zmiňuje SDEU v citované pasáži, aby nebyly postihovány projevy homosexuality, které by byly v heterosexuální „variantě“ přípustné či výrazně méně potlačované (byť i v některých konzervativněji založených členských státech si lze představit výrazně nižší toleranci typově totožných jednání v homosexuální „variantě“, zvláště u nestátních aktérů). Dle názoru soudu je možné rozlišovat projevy sexuální orientace na intimní a identitární. Pod intimní by bylo možné zařadit sexuální projevy v užším slova smyslu, u nichž by se jako legitimní připouštěla i přísnější regulace (např. přísné pokuty za nezdrženlivé líbání na veřejnosti). Pod identitární by potom spadaly projevy (nezřídka politické povahy), jimiž by konkrétní jednotlivec rozvíjel sounáležitost s LGBT komunitou a identifikoval by se jako jeden z jejích členů (charakteristické oblékání, úprava zevnějšku, duhové barvy, sdružování se a shromažďování s ostatními členy komunity, účast v průvodech a spolicích, návštěvy specializovaných barů či jiných podniků apod.), potírání identitárních projevů by svědčilo o averzi vůči sexuální orientaci (identitě) jako takové, nejednalo by se o pouhou snahu zachování mravnosti či veřejného pořádku (v evropském pojetí). Stíhání identitárních projevů má z hlediska azylového práva mnohem nižší legitimitu a Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

zdrženlivost, kterou je spravedlivé po LGBT osobách požadovat v této oblasti, bude dosahovat jen nízkých hodnot (a v zásadě bude namístě i u členů jakýchkoliv skupin, např. zákaz výtržností během shromáždění).

40. Konkrétně u žalobkyně je třeba uvést, že není aktivistkou ani osobou, která by měla potřebu svou minoritní sexuální orientaci sdílet ve veřejném prostoru; míra jejích identitárních projevů sexuální orientace byla nízká. Soudě dle poskytnutých informací během pohovorů jí k relativně autentickému životu v souladu se sexuální identitou stačí mít X. Žalobkyně prožila v Nigérii značnou část svého života, X. Jak sama uvedla, okolí nic nepoznalo, X., lidem se se svou sexuální orientací nesvěřovala, protože lidem obecně říká nerada takové věci. Dlouhá léta lidé v jejím okolí i mimo něj její sexuální orientaci nepoznali; stejně jako není podstatné, zda má osoba určitou charakteristiku, pokud jí ji původci pronásledování připisují (vizte čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice), není ani skutečná sexuální orientace zásadní, pokud ji původci pronásledování (i přes relativně autentický život) nepřipisují žalobkyni, a proto ji nijak nepostihují. S tím, jak se žalobkyně běžně chovala, si původci pronásledování nespojovali homosexualitu, jako příslušnice sexuální menšiny byla žalobkyně identifikována až ve chvíli, kdy byla X., taková událost byla v dosavadním životě žalobkyně ojedinělá. Pokud by i v budoucnu k obdobné události došlo, bude moci žalobkyně zabránit následkům v podobě pronásledování přesídlením, jak bylo popsáno výše. Žalobkyně bude moci po návratu do vlasti rozvíjet X., přesto by z toho původci pronásledování neměli odhalit její sexuální orientaci, resp. není to přiměřeně pravděpodobné. Co se týká explicitnějších, intimních projevů na veřejnosti, žalobkyně nijak nelitovala jejich neumožnění, sama sdělila, že v Nigérii není běžné, aby se lidé líbali na ulici, a to ani heterosexuální páry (jak uvádí zpráva BFA), ostatně stran intimních projevů sexuální orientace ve veřejném prostoru existují určitá tabu i v členských státech Evropské unie, v některých případech jsou jejich porušení i trestána dle vnitrostátních předpisů.
41. Ani projevováním sexuální identity (v pojetí žalobkyně), aniž by svou sexualitu skrývala či byla při jejích projevech zdrženlivá nad rámec vlastních relativně autentických mezí, není přiměřeně pravděpodobné, že by po návratu do vlasti čelila pronásledování, tím méně způsobem, kterému by nemohla zamezit přestěhováním se na jiné místo země původu.
42. Žalobkyně není ve vlasti ohrožena ani skutečným nebezpečím vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) či b) zákona o azylu. V případě doplňkové ochrany je místo testu přiměřené pravděpodobnosti třeba vyjít z testu reálného nebezpečí, který je vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější. K důkaznímu standardu reálného nebezpečí se vyslovil NSS v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j.: 2 Azs 71/2006 – 82: „Z toho plyne, že ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod [který má totožný obsah jako ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, pozn. soudu] musí být splněn vyšší důkazní standard než ve vztahu k odůvodněnému strachu z pronásledování podle § 12 zákona o azylu (a potažmo ve smyslu čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků). Jinými slovy, test „reálného nebezpečí“ je vůči stěžovateli přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“. Ani test „reálného nebezpečí“ ale nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [balance of probabilities]). Rozdíl mezi testem „reálného nebezpečí“ a testem „přiměřené pravděpodobnosti“ spočívá v tom, že důkazní standard „reálného nebezpečí“ se blíží důkaznímu Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

standardu užívanému v zemích common law v civilních věcech daleko více než důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“.“ A dále: *„Jestliže Nejvyšší správní soud dospěl výše k závěru, že u řadového člena hnutí zatčení z tohoto důvodu nelze považovat za „přiměřeně pravděpodobné“, je jasné, že řadové členství v tomto hnutí nevytváří ani „reálné nebezpečí“ zatčení, neboť test „reálného nebezpečí“ je vůči stěžovateli přísnější než test „přiměřeně pravděpodobnosti“. U stěžovatele tedy není přiměřeně pravděpodobné, že by byl po návratu uvězněn, ani u něj není dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení v důsledku uvěznění.“* Spojovala-li žalobkyně své obavy se svou sexuální orientací, tedy s charakteristikou, pro niž je možno udělit azyl, a přesto neuspěla v příznivějším testu přiměřené pravděpodobnosti, není v zásadě možné, aby s totožným důvodem obstála při testu reálného nebezpečí. Krom toho ne všechna jednání (zejm. spadající pod psychický nátlak), jež by mohla být posouzena jako pronásledování, budou subsumovatelná i pod ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Obecně lze poznamenat, že doplňková ochrana (ang. subsidiary protection) je vyhrazena pro případy, kdy by žadateli o mezinárodní ochranu hrozila vážná újma (zejm. dle ust. § 14a odst. 2 písm. a) či b) zákona o azylu) z jiných důvodů než těch podřaditelných pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, v ostatních případech dojde již k udělení azylu, neboť vážná újma dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) i b) patří zároveň k nejzávažnějším aktům pronásledování. Jelikož žalobkyně spojovala své potíže v podstatě jen se sexuální orientací, tedy azylově relevantní charakteristikou, a azyl jí udělen nebyl, je zjevné, že nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

43. Samotný žalovaný pak individuální případ žalobkyně pečlivě posoudil v odůvodnění napadeného rozhodnutí, zjišťoval potřebné informace provedením pohovoru a následně též rozsáhlejšího doplňujícího pohovoru zaměřeného na konkrétní potenciálně významné aspekty, zejm. žalobkyninu sexuální orientaci. Žalovaný si taktéž obstaral dostatečné podklady o zemi původu žalobkyně včetně dvou velmi podrobných zpráv o situaci LGBT osob v Nigérii. K oběma uvedeným zprávám v napadeném rozhodnutí dostatečně přihlédl, není pak vadou, upřednostnil-li určitým způsobem zprávu s o něco novějšími údaji; ostatně uvedené zprávy nejsou v zásadním rozporu, obě líčí složitou situaci LGBT osob v Nigérii, ale též možnost některých vrstev obyvatel vyhnout se represím, resp. výrazně zmenšit jejich riziko. Žalovaný posoudil všechny důvody pro udělení azylu i doplňkové ochrany, rozhodnutí není nepřezkoumatelné, z výroku pak jednoznačně vyplývá, jak bylo rozhodnuto. Nebylo zjištěno porušení právních předpisů ze strany žalovaného, jež by mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé, především mu nelze vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu, neboť si opatřil dostatečné adresné podklady, z nichž vycházel, zjištěné informace pak porovnal s individuálními poměry žalobkyně a vše komplexně vyhodnotil, všechny zásadní okolnosti byly zjištěny, není-li žalobkyně spokojena s výsledným posouzením, nelze kvůli tomu shledat napadené rozhodnutí nepřesvědčivým. Žalovaný nezpochybňoval složitou situaci LGBT osob v Nigérii, přihlédl ke všem zásadním okolnostem včetně těch, jež by udělení mezinárodní ochrany nasvědčovaly, zaměřil se na individuální charakteristiky žalobkyně, které svědčily lepším poměrům oproti průměrné populaci (např. X.). S ohledem na výše uvedené lze napadené rozhodnutí seznat řádně odůvodněným. Konstatování, že skutečným účelem žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu, se fakticky stalo již jakousi „povinnou doložkou“ u zamítavých rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany, nicméně žalovaného dané stanovisko neodvedlo od dostatečného posouzení všech možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, nebyl jím ovlivněn natolik, aby rezignoval na své povinnosti vše uspokojivým způsobem vyhodnotit; uvedené tudíž nemělo vliv na zákonné Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou podala žalobkyně. Konečně se žalovaný zabýval i možnostmi žalobkynina vnitřního přesídlení, v dané rovině se zaměřil jak na zprávy o zemi původu, tak i na individuální poměry žalobkyně a její azylový příběh, závěr o možnosti vnitřně přesídlit pak ve své podstatě odpovídá názoru soudu, jenž je popsán výše v příslušných pasážích odůvodnění rozsudku.

44. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
45. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. dubna 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.